

Orts i Llorca, Josep (MIL)

(1835-1895) Va nèixer a Benidorm el 13 de desembre de 1835. Era fill del matrimoni format per Miquel Orts i Josepa Llorca, ambdós veïns de Benidorm. Va formar part d'una generació de gent de la mar que ja no podia practicar el cors com generacions anteriors (vegeu **corsaris HIST.**) i que va haver d'ingressar a l'Armada Espanyola. La biografia de Josep Orts i Llorca n'és un bon exemple, encara que va iniciar la seua carrera en la mar i la va finalitzar en Infanteria. Com a militar va servir diversos governs en un període, segona mitat del segle XIX, en el qual els militars esdevenen els vertaders governants d'Espanya donat que només ells són capaços de mantenir el principi d'autoritat (governos de Narváez, O'Donell, Serrano, Prim, etc). La seua biografia professional és un resum dels principals esdeveniments de la història d'Espanya: final del govern Narváez, caiguda d'Isabel II, revoltes carlines i republicanes, últims anys de l'imperi colonial a les Filipines, etc. Curiosament no va participar en un conflicte que sí que afectà molts militars professionals i soldats a partir de 1868: la insurrecció de Cuba.

La font d'informació fonamental per a conèixer la seua biografia prové del seu full de serveis. Segons aquest document va accedir a la carrera militar naval en 1857 després de superar un examen al Col·legi Naval Militar i va obtenir el grau de sotstinent de la Infanteria de Marina, tot obtenint destinació a San Fernando. El 1860, va ser ascendit, per antiguitat al grau de tinent i després d'una destinació a Cartagena va rebre el comandament de la fragata Nuestra Señora del Carmen. Poc després, passà a la fragata Resolución i s'encarregà de la guarnició d'Alacant.

La primera intervenció en un conflicte va ser la desafortunada guerra que el govern Narváez declarà a Perú i Xile. Per causes difícils d'entendre es va enviar una esquadra al Pacífic formada per set fragates i entre elles figurava la Resolución comandada per Josep Orts. Va viatjar des d'Alacant fins al Pacífic, tot passant pel cap de Hornos. En total l'expedició va durar quasi quatre anys (des del 13-7-1862 fins al 27-6-1866) la meitat dels quals correspongueren a la campanya militar. Va navegar pel litoral americà des de Xile fins a Califòrnia en diverses missions. El conflicte s'inicià en 1864 en utilitzar com a pretext un incident insignificant

protagonitzat per mariners espanyols al Callao. L'esquadra espanyola es va dedicar a atacar les costes peruanes. En abril de 1864, Josep Orts participà en l'ocupació per l'Armada Espanyola de les illes Chinchas, situades a la peruana badia de Pisco i riques en guano, en aquella època una important matèria primera. En gener de 1865, va estar present en l'acte de la firma de pau entre Espanya i Perú i la devolució de les Chinchas que va causar ressentiment entre els peruans i els xilens que temien una reconquesta espanyola. Hi hagué manifestacions antiespanyoles a Santiago de Xile i la resposta de l'almirall espanyol Pareja va ser el bloqueig de la costa de Xile. La reacció de la República de Xile va ser declarar la guerra a Espanya, a la qual s'afegiren, en una efimera aliança, Perú, Bolívia i Equador (desembre 1865). Josep Orts participà en el bloqueig del port de Valparaíso i de la badia de la Concepció. El 31 de març de 1866 va participar en el devastador bombardeig de la ciutat de Valparaíso a les ordres de Méndez Núñez. El 2 de maig, va participar en el menys reeixit bombardeig del Callao. Finalment, el dia 10 del mateix mes, l'esquadra espanyola es va retirar sense esperar les reparacions que havia demanat. Va posar rumb al sud per doblar el cap de Hornos. La navegació per aquelles aigües en l'hivern austral era perillosa i la Resolución va perdre el timó el 13 de juny. Va ser arrossegat pel temporal durant un cert temps fins a les illes Malvines, on pogué ser reparat. Des de les esmentades illes navegà fins a Río de Janeiro i més tard fins a Cartagena. Va ser ascendit a capità pels serveis de la campanya del Pacífic i més tard li atorgarien la Creu de Primera Classe del Mèrit Naval per la campanya i pel salvament de la Resolución.

Va ser destinat a Andalusia. En setembre de 1868, l'almirall Topete es pronuncià a Cadis i els generals Prim i Serrano s'afegiren a la insurrecció. Hi hagué una batalla poc cruenta entre tropes monàrquiques i tropes liberals dirigides per Serrano al pont d'Alcolea, a 11 Kms. de Còrdova. La victòria dels liberals suposà el final del regnat d'Isabel II. Josep Orts formava part del 3r Batalló de l'exèrcit liberal que va participar a l'acció d'Alcolea per la qual cosa va ser ascendit a comandant d'Infanteria. Això va implicar un canvi en la seua carrera donat que se li va atorgar el pas a la Infanteria de l'exèrcit i deixaria de servir en la Infanteria de Marina. Va estar destinat

a Madrid on jurà la Constitució de 1869. Carlins i republicans volgueren aprofitar la situació d'inestabilitat produïda per la caiguda de la monarquia per imposar per les armes el seu ideari. Però malgrat el seu llenguatge violent, eren grups minoritaris que resultaren fàcils de vèncer a les urnes i al camp de batalla. El 19 d'agost de 1869, Josep Orts es dirigí amb el seu batalló fins a la província de Lleida on va perseguir els carlins. Va romandre en la zona per contrarestar el perill d'una insurrecció republicana. Quan aquesta es va produir, va lluitar el 5 d'octubre del mateix any en les rodalies del poble de Bastida. Participà en la lluita a les portes de la Seu d'Urgell i en el bombardeig de l'esmentada vila mitjançant el qual es va desallotjar els republicans. Va eixir en persecució dels sublevats dispersos de les accions d'Organyà i Balaguer. El 25 d'octubre marxava cap a Barcelona i després cap a Madrid. Per l'acció del 5 d'octubre, va ser ascendit a tinent coronel.

En 1870, s'incorporà al batalló de Palma de Mallorca.

Donada la proximitat a Barcelona, va viatjar el 19 d'abril cap aquesta ciutat durant els incidents de la vila de Gràcia i de Barcelona i va romandre fins a la finalització de la insurrecció. Va tornar a Palma el 26 del mateix mes. En febrer de 1871, va jurar fidelitat a Amadeu I i en maig va contraure matrimoni amb Josepa Foraster i Cano que aleshores tenia 18 anys d'edat. El matrimoni tindria 6 fills: Miquel, Dolors, Magdalena, Josep, Tomàs, i Enric.

En 1873, va ser destinat a les Filipines, on ocuparia diversos càrrecs com per exemple governador civil-militar de la província de Tarlac. Va romandre en aquest país fins al 1882 que pogué tornar a Espanya i obtenir una destinació a Catalunya primer i a Alacant després. En 1883, va ser ascendit a coronel per la qual cosa va haver de traslladar-se a Almeria. En 1886, li atorgaren la Cèdula de la Placa de Sant Hermenegild. En febrer de 1887, li concediren el retir provisional, passant a residir a Alacant. Se li atorgà una pensió, d'acord amb els anys de servei, de 483 pessetes mensuals. Va morir el 15 de gener de 1895 i va ser soterrat a Alacant.

Diccionari de Benidorm